

HALLISTE PÕHIKOOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Halliste Põhikooli (edaspidi „kooli“) õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ §17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse määruse „Põhikooli riikliku õppekava“ §24 alusel.

Sisukord

1. Üldsätted.....	2
2. Kooli väärtused, eripära ning kooli õppe- ja kasvatusesmärgid.....	2
Meie kooli põhiväärtused.....	2
Põhihariduse alusväärtused.....	3
Põhikooli sihiseade.....	3
Pädevuste kujundamine.....	4
Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted.....	8
Õppe ja kasvatuses rõhuasetused kooliastmeti.....	9
3. Õppekorraldus.....	10
Võõrkeelte valik.....	11
Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana.....	12
Liikluskasvatus.....	12
4. Õppekeskkonna mitmekesisistamiseks kavandatud tegevused.....	15
Õppekava rakendamist toetavad tegevused.....	15
5. Loovtöö korraldamise põhimõtted.....	15
6. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	16
7. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	19
8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.....	19
9. Karjääriõppe, karjääriinfo ja nõustamise korraldus.....	21
10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	22
11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	23

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1 Kooli õppekava üldosas esitatakse:
  - 1) üldsätted;
  - 2) kooli eripära, väärtused ning kooli õppe- ja kasvatusesmärgid;
  - 3) õppekorraldus;
  - 4) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
  - 5) loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes;
  - 6) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
  - 7) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise põhimõtted;
  - 8) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord
  - 9) karjääriteenuste korraldus;
  - 10) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
  - 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- 1.2 Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- 1.3 Enne kinnitamist peavad kooli õppekava heaks kiitma kooli õppenõukogu, hoolekogu ning õpilasesindus.
- 1.4 Kooli õppekava kehtestab direktor.

2. KOOLI VÄÄRTUSED, ERIPÄRA NING KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Halliste Põhikool on avatud suhtumisega, innovaatiliselt mõtlev ja iga õpilase arengut toetav omanäoline kool.

Halliste Põhikooli väärtuskasvatuse eesmärgiks on soodustada selliste väärtuste kujunemist, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna koostoimimise aluseks.

Meie kooli põhiväärtused

KOOSTÖÖ

Peame oluliseks koostöist õppimist ja õpetamist. Tähtis on koostöö õpilaste, õpetajate, koolitöötajate, vanemate, kogukonna ja koostööpartnerite vahel.

HOOLIVUS

Hoolime üksteisest, keskkonnast, tervisest ning kõigest heast ja ilusast, mis on meie ümber. Oleme sallivad ja arvestame erinevustega.

ETTEVÕTLIKKUS

Oleme julged ning ettevõtlikud, algatusvõimelised, avatud uutele ideedele. Mõtleme loovalt ja kriitiliselt. Õpime vigadest. Näeme probleeme kui võimalusi ja leiame neile lahenduse.

VASTUTUS

Võtame vastutuse õppimise ja õpetamise eest. Vastutame oma tegude ja nende võimalike tagajärgede eest. Suhtume vastutustundlikult meid ümbritsevasse elukeskkonda.

Koolis õpetatakse järgmisi valikaineid:

- Mulgi folklooriõpetus 1.- 3. klass
- informaatika 5. klass
- ettevõtlusõpetus 6.- 7. klass
- usundiõpetus 7. klass
- loovtöö koostamine 8. klass
- karjääriõpetus 9. klass

2.1 Peamised arengusuunad, millele Halliste Põhikooli arengukava 2024-2030 perioodil keskendutakse on:

- ühtse organisatsioonikultuuri arendamine, kus iga töötaja hoiakud ja väärtused toetavad nüüdisaegse õpikäsituse teadlikku rakendamist;
- õppimine on individuaalne, aktiivne, elulähedane, tegevuspõhine ja toimub konkreetse õppija arengu kontekstis;
- koostöine õpe, mis toob suurema seotuse nii koolis, kogukonnas kui terves ühiskonnas;
- kooli, õpetaja ja õppija valikuvõimalused ja tegevusvabadus, mis toetab erinevate osapoolte sisemist motivatsiooni, õpitulemusi ja heaolu, samuti enesejuhtimist ja iseseisvust.

Põhihariduse alusväärtused

2.2 Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

2.3 Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

2.4 Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

2.5 Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

Põhikooli sihiseade

2.6 Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

2.7 Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

2.8 Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise

mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

- 2.9 Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- 2.10 Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, töölus, ühiskonnas ja riigis.
- 2.11 Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- 2.12 Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

Pädevuste kujundamine

- 2.13 Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- 2.14 Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.
- 2.15 Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.
- 2.16 Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ning kooli ja kodu koostöös.
- 2.17 Üldpädevused on:

1) **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- pidulike sündmuste ja aktuste korraldamine riiklike ja kooliga seotud tähtpäevade tähistamiseks;
- õpilaste tunnustamine;
- kooli ühiste kokkulepitud väärtuste järgimine kogu koolipere poolt;
- tunniväliste ühisürituste, õppekäikude ja ettevõtmiste korraldamine, kaasates lapsevanemaid ja külalisesinejaid;
- koolikontsertide ja näituste korraldamine;
- õpilastel on võimalus osaleda erinevates koorides (mudilaskoor, lastekoor) ja rahvatantsurühmas, esineda kontsertidel, laulu- ja tantsupeol;
- kooliruumide teemakohane kaunistamine erinevate tähtpäevade puhul;

- hea tavana pidulikel sündmustel ning kooli esindamisel rahvariiete ning koolivormipluusi kandmine;
- rahvusvahelised projektid;
- multikultuursuse väärtustamine (külalised, kultuuri- ja teemapäevad).

2) **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Sotsiaalset- ja kodanikupädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- vastutustunde kujundamine kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise teel;
- kodukorrast kinnipidamine kogu koolipere poolt;
- õpilased oskavad ja tahavad osaleda aruteludes, oma klassi ja kooli puudutavate otsuste ettevalmistamises;
- õppeprotsessi avalik kavandamine, st õpilased teavad õppeperioodi alguses, mida eesoleval perioodil õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ja millised on hindamiskriteeriumid;
- õppeprotsessis pööratakse tähelepanu koostööoskuse arendamisele;
- aktiivne osalemine õpilasüritustel ja -võistlustel, nende korraldamine õpilaste endi poolt;
- õpilasesinduse valimine ja selle tegevuses osalemine;
- tagasisideküsitluste läbiviimine ja nendes osalemine;
- ühistevõimete korraldamine koostöös teiste haridus- ja kultuuriasutustega;
- kooliürituste korraldamine;
- rahvakalendri ja teiste oluliste tähtpäevade väärtustamine ja tähistamine;
- evakuatsiooniõppuste läbiviimine;
- õppekäikude korraldamine
- pakutakse võimalust anda tunde kooli vilistlastel, lapsevanematel ja külalislektoritel.

3) **Enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Enesemääratluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- rahuloluküsitluste, eneseanalüüside ja arenguveestluste läbiviimine;
- tugispetsialistide kaasamine õppeprotsessi;
- spordi- ja liikumispäevade korraldamine;
- klassijuhatajad ja tugispetsialistid nõustavad õpilasi ja nende vanemaid.

4) **Õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Õpipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- erinevate õpi- ja õppekeskkondade kasutamine;
- projektipäevade korraldamine
- õpilase teadlikkuse suurendamine oma õpistiilist;
- õpioskuste arengu teadlik toetamine ja suunamine teemanädalate kaudu;
- koolisisesest õpilasvõistluste korraldamine;
- mälumänguvõistluste korraldamine;
- võimalus osaleda erinevates huviringides;
- rahvusvaheliste projektide käivitamine ja elluviimine;
- õpilaste kaasamine tundide läbiviimisesse;
- arenguveestluste läbiviimine

5) **Suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Suhtluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- omaloomingukonkursside korraldamine ja neis osalemine;
- etluskonkurssidel osalemine;
- õpilaste esinemine kooli üritustel ja aktustel ning väljaspool kooli;
- korrektse keelekasutuse järgimine kirjalikus ja suulises eneseväljenduses;
- teabetekstis sisalduva info leidmine ja tõlgendamine;
- konstruktiivse kirjaliku ja suulise tagasiside oskuse kujundamine;
- võimalus osaleda huviringides;
- rahvusvaheliste projektide käivitamine ja neis osalemine;
- mälumängumeistrivõistluste jt õpilasvõistluste korraldamine ja neis osalemine;
- esinemine kooli üritustel;
- aktiivsete vahetundide korraldamine.

6) **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilasvõistlustel osalemine;
- õppekäikude korraldamine;
- õppetundide läbiviimine väljaspool klassiruumi ja õppe seostamine praktilise eluga;
- KIK õppekäigud kooliastmeti;
- võimalus osaleda kooli huviringides ja ülikoolide teaduskoolides;
- kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste ja põhjuste nägemisele ja esiletoomisele;
- keskkonnateemalised sündmused.

7) **Ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata

algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

Ettevõtlikkuspädevus kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- laatade jms projektide korraldamine;
- õpilasesinduse projektide korraldamine;
- õpilased teevad õpilasesinduse kaudu ettepanekuid koolitöö korraldamiseks;
- erinevate õpilasürituste korraldamine, kus organiseerijaks on õpilased ise;
- aktiivsete vahetundide läbiviimine;
- koolisestest õpilasvõistluste korraldamine;
- karjääriõppeprogrammi läbiviimine;
- õpilaskohvik.

8) **Digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Digipädevus kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- erinevate e-õppekeskkondade ja rakenduste kasutamine õppetöös;
- kooli e-posti ja õppeinfosüsteemi (Stuudium) kasutamine;
- mälumänguvõistluste korraldamine;
- digitaalsete vahendite kasutamine;
- igal õpilasel on personaalne kasutajakonto kooli arvutivõrgus;
- koolis on vabalt kasutatav Wifi võrk;
- õpilasküsitluste läbiviimine;
- õpilased osalevad erinevates rahvusvahelistes projektides.

2.18 Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade ainekavades.

2.19 Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

2.20 Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

2.21 Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus, eesti keel teise keelena (lisa 1);
- 2) liikumisõpetus: liikumisõpetus (lisa 2).
- 3) kunstained: muusika, kunst (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) matemaatika: matemaatika (lisa 5);
- 6) sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6);

7) võõrkeeled- A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene-, soome keel) (lisa 7);

8) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 8);

2.22 Valikõppeained on Mulgi folklooriõpetus, informaatika, ettevõtlusõpetus, usundiõpetus, loovtöö koostamine, karjääriõpetus.

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted

2.23 Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

2.24 Läbivate teemade õpe koolis realiseerub:

1) **õppekeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) **kooli projektinädalate raames** – projektinädalatel toimub õpe koolis ühest üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu, lõimides neid omavahel. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist.

4) **valikainete raames** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

5) **läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös** – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

6) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

2.25 Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused kooliastmeti

2.26 Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes

2.26.1 Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

2.26.2 Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2.26.3 Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

2.26.4 Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

2.27 Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes

2.27.1 Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu.

2.27.2 Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

2.27.3 Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.28 Õppe ja kasvatuses rõhuasetused III kooliastmes

2.28.1 Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuses põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

2.28.2 Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel

3. ÕPPEKORRALDUS

Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi ja ühelt kooliastmelt teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi. Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat, kui individuaalse õppekavaga (edaspidi IÕK) ei ole tehtud erisusi. Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks ja kolmeks trimestriks. Kooliaastas on viis koolivaheaega. Õpe on korraldatud aineõpetuslikul või üldõpetuslikul viisil. Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse. Lõpueksami toimumise päeval ja kolmel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kolm päeva arvatakse õppepäevade hulka.

Tunnijaotusplaani

Ained	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA
Eesti keel	7	7	6	20	6	3	3	12	2	2	2	6
Kirjandus				0		2	2	4	2	2	2	6
A-võõrkeel			4	4	4	4	3	11	3	3	3	9
B- võõrkeel (vene keel, soome keel)				0			3	3	4	3	2	9
Matemaatika	3	4	5	12	5	5	5	15	4	4	5	13
Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2

Geograafia				0				0	1	2	2	5
Bioloogia				0				0	1	2	2	5
Keemia				0				0		2	2	4
Füüsika				0				0		2	2	4
Ajalugu				0		2	2	4	2	2	2	6
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus				0			1	1			2	2
Muusika	2	2	2	6	1	1	1	3	1	1	1	3
Kunst	2	2	2	6	1	1	1	3	1	1	1	3
Tööõpetus, käsitöö/kodundus tehnoloogiaõpetus	1	2	1	4	2	2	2	6	2	2	1	5
Liikumisõpetus	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Loovtöö koostamine										1		1
Usundiõpe									1			1
Karjääriõpe											1	1
Mulgi folklooriõpetus	1	1	1	3								
Ettevõtlusõpe							1	1	1			1
Informaatikaõpe					1							
Lubatud koormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

Võõrkeelte valik

3.1 Halliste Põhikoolis on A-võõrkeeleks inglise keel ning seda õpitakse 3.-9. klassini. Alates 6. klassist alustatakse B-võõrkeele õpingutega. Halliste Põhikoolis on võimalik B-võõrkeelena valida vene või soome keele vahel. Võõrkeele valik tehakse 5. klassi lõpus. Kui õpilane õpib eesti keelt teise keelena, siis ei pea ta B-võõrkeelt valima ning B-võõrkeelena arvestatakse eesti keel teise keelena ainet. Võõrkeelte ainekavad on esitatud lisa 7.

Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

- 3.2 Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud isikuga kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- 3.3 Kooli õppekava väliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada.
- 3.4 Kooli õppekava välise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal õpitu sisu või õpitulemuste kohta pole piisav.
- 3.5 Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.
- 3.6 Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud
  - 1) tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
  - 2) sisulise aegumisega – teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
  - 3) topelt arvestamise vältimisega — mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisenä;
  - 4) muu mõjuv põhjus, miks õppekavavälist õppimist ei saa arvestada õppekava osana.
  - 5) Ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).
- 3.7 Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks esitab lapsevanem või lapse seaduslik esindaja kooli direktorile avalduse ja koolivälise tegevuse juhendaja (treener, huvikooli õpetaja või muu) ülevaate õppetegevuse sisust. Avaldusi saab esitada kaks korda õppeaastas: 30. septembriks ja 31. jaanuariks.
- 3.8 Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab kooli juhtkond läbi direktorile laekunud avaldused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana. Vajadusel kaastakse arutelule õpetaja(d).

Liikluskasvatus

- 3.9 Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on
  - 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
  - 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 3.10 Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust lõimituna erinevate õppeainetega ainetundides ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.
- 3.11 Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

3.12 Määruses „Laste liikluskasvatuse kord“ on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

- 1) põhikooli I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse kooli- ja koduümbruse liikluskeskkonnast, arvestades lapse arengut, rolli liikluses ja järjepidevust;
- 2) põhikooli II ja III astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

3.13 Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 4) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 5) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 6) oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest;
- 10) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid;
- 3) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 4) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 5) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 6) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 7) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 8) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- 9) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid; 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);

- 9) on teadlik ohutusalasest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusala olukorda teiste riikidega.
- 3.14 Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel.
- 3.14.1 Ainekavades, klassijuhatajate ning aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.
- 3.15 Liikluskasvatus kooliastmeti
- 3.15.1 Liikluskasvatus toimub aasta ringi lõimituna ainetundides, klassijuhatajatundides, teematilistel üritustel, õppekäikudel, õuesõppe tundides, projektinädalatel.
- 3.15.2 Liikluskasvatuse teemad I kooliastmes: minu koolitee, sõidutee ületamine fooriga ja foorita ülekäigurajal, liiklusteemalised lauamängud, kuidas kaitsta end liikluses (helkur, kiiver, turvavöö jm), mänguplatsi valik suvel ja talvel, liiklemine kõnniteeta tänaval, maanteel, kuidas kutsuda abi 112, liiklus ja liiklusohud Halliste kooli ümbruses, liiklusmärkide tundmine, jalgratturite liikluseeskirjade tundmine ja nende täitmine tänaval liigeldes.
- 3.15.3 Liikluskasvatuse teemad II kooliastmes: ohutu koolitee, jalakäija ja jalgratturi liiklemine, liiklusmärgid ja piirangud, ülekäigurada, tee ületamise võimalused, liiklus linnas (suuremas keskses), ohutu parkimine, käitumine teedel ja tänavatel, käitumine ühissõidukis ja parklas, praktilised õppused (jalgrattamatk, liikluslinnakus sõitmine ja vigurelementide läbimine), tähelepanelikkus ja viisakus liikluses.
- 3.15.4 Liikluskasvatuse teemad III kooliastmes: liikluseeskirja nõuded jalakäijale ja juhile, liiklusmärgid ja liiklusterminid, jalgrattasõit ja turvavahendite kasutamine, ohud sõiduteel, praktilised sõiduvõtted, teadmiste ja oskuste kinnistamine praktilises tegevuses, esmaabi.
- 3.16 Liikluskasvatuse seos teiste õppeainetega:
- 1) eesti keel – lugemisoskuse arendamine, teksti mõistmine, jutustamisoskuse arendamine, sõnavara rikastamine, lühendite kasutamine liiklusalaste lugemistekstide kaudu jms.
  - 2) matemaatika – teepikkuse, kiiruse ja pidurdustee konna arvutamine, tabelite ja graafikute koostamine, andmete analüüsimine ja tõlgendamine, liiklemise teekonna kaardistamine.
  - 3) inglise keel – liiklusalaste sõnade teadvustamine ja õppimine.
  - 4) kunst ja tööõpetus – liiklussituatsioonide kujutamine, liiklusmärkide joonistamine, liiklusteemaliste lauamängude valmistamine.
  - 5) loodusõpetus, inimeseõpetus – ohtu käitumine õuesõppetundides, liiklusreeglite täitmine õppekäikudel.
  - 6) muusika – erinevate tänaval olevate helide tundmine ja nende kuulmine ning eristamine.
  - 7) kehaline kasvatus – praktiline sõit jalgratastega liikluslinnakus, vigurelementide harjutamine jalgratastega, jalgratta ohutusnõuetega tutvumine, liiklusega seotud liikumismängudes osalemine.

4. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

Õppekava rakendamist toetavad tegevused

Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks ning pädevuste kujundamiseks lisaks igapäevastele õppetundidele korraldatakse koolis järgmisi tegevusi:

- **temaatiline/ainealane sündmus** - on ühekordne ning kindlaks määratud ajal toimuv klassiastme, kooliastme või ülekooliline üritus (aktused, jõulupeod, kooli sünnipäev, õpetajate päev jm);
- **õpilasvõistlus** - koolisisene, piirkondlik või vabariiklik olümpiaad, konkurss või võistlus ;
- **õuesõpe** – õpe, mis toimub välikeskkonnas, kooli territooriumi piires;
- **õppekäik** - on õppekavaga seotud enamasti ühe koolipäeva piires toimuv sündmus. Õppekäigu eesmärgid tulenevad Halliste Põhikooli õppe- ja ainekavadest;
- **iseõppepäev** – etteantud õpijuhiste järgi toimuv iseseisev õppimine väljaspool koolikeskkonda;
- **teemapäev/nädal** - toimub kindlaksmääratud perioodi jooksul konkreetse eesmärgi elluviimiseks, kindlaksmääratud projektijuhi ning vajadusel projekti meeskonnaga;
- **huviring** - õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetav õppering (laulukoorid, spordiringid, aineringid jm);
- **projektides/programmides osalemine** – KIK, Ettevõtlik Kool, Liikuma Kutsuv Kool; Mulgi valla Noorte Omaalgatusprojektid, Eesti Interneti SA, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, ERAMSUS+ jne. Kool soodustab õpilase osalemist sündmustel, projektides ning õpilasvõistlustel. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevuste eesmärgid tulenevad õppekavast. Tegevused planeeritakse enne õppeaasta algust ning vajadusel täiendatakse sündmuste kava. Kooliastmeti läbiviidavate tegevuste seos üldpädevuste kujundamisega on kirjeldatud peatükis üldpädevuste kujundamise põhimõtted.

5. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED

- 5.1 Vastavalt sätestatud korrale (Põhikooli riiklikus õppekava § 15 p 8) korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.
- 5.2 Loovtöö lähtub õppekava läbivatest teemadest või lõimib õppeaineid.
- 5.3 Loovtööl võib olla erinev vorm: uurimus, projekt, kunstitöö, näidend, poster, film, elektrooniline esitlus, muusikateos, õpilasnäitus, demonstratsioon vms. Tööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.
- 5.4 Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilastele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:
  - 1) Õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja väljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimimise ja loovtöö protsessi kaudu;
  - 2) Õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
  - 3) Õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
  - 4) Üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega;

tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne.) kujunemist;

5) Õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

5.5 Üldised nõuded õpilaste loovtöödele

https://www.halliste.vil.ee/sites/halliste.vil.ee/files/loovtoo_koostamise_ja_vormistamise_juhend.pdf

5.6 Loovtöö hindamine

https://www.halliste.vil.ee/sites/halliste.vil.ee/files/loovtoo_hindamisjuhend_halliste_2024_oige_1.pdf

6. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

Halliste Põhikoolis mõistetakse õpilast toetava hindamisena õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasised õpisuunad ja eesmärgid. Õpilast toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Kokkuvõttev tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õpilane kaasatakse tagasisidestamisprotsessi, et arendada tema oskust eesmärgi seada, hoida õpimotivatsiooni ja saavutada soovitud õpitulemused. Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool tegutseb vastavalt kooli kodukorrale juhtumitega, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa. Hinded ja tagasiside kantakse õppeinfosüsteemi Studium (edaspidi Studium). Vanemal ja õpilasel on õigus saada teavet hinnete kohta õpetajatelt ja klassijuhatajalt. Hinded tehakse vanemale teatavaks Studiumi kaudu.

Kool annab õpilasele ja vanemale tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri ning õppeaasta lõpus. Nõuded õpilase käitumisele ja hoolsusele esitatakse kooli kodukorras ning [Halliste Põhikooli hindamisjuhendis](#). Hindamise nõuded saab õpilane teada trimestri/poolaasta või teema alguses klassi- või aineõpetajalt, mida ja millal antud õppeaines hinnatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Aineõpetaja kirjeldab kokkuvõtva hinde kujunemise trimestri või poolaasta alguses Studiumis õppeaine info alla.

6.1 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Sõnalise hinnangu puhul teadmistele ja oskustele antakse tagasiside lähtuvalt õpilase arengust, kooliastme pädevustest ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.

Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemuste väljendamisel hinnetega, lähtutakse 5-pallilisest skaalast, kus hinne "5" on "väga hea", "4" – "hea", "3" – "rahuldav", "2" – "puudulik" ja "1" – "nõrk".

Hindamisel viie palli süsteemis:

- 1) hindegaga "5" ehk "väga hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga "4" ehk "hea" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga "3" ehk "rahuldav" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegaga "2" ehk "puudulik" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegaga "1" ehk "nõrk" hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga "5" hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga "4" 75-89%, hindegaga "3" 50-74%, hindegaga "2" 20-49% ning hindegaga "1" 0-19%.

Õppeainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitmeeristavalt, kasutatakse hindeid: A „arvestatud“/ ja MA „mittearvestatud“.

- A „arvestatud“ – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seotud õpitulemused ja arengu eesmärgid.
- MA „mittearvestatud“ – õpilane ei ole täitnud tema õppega seotud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

Õpilastel, kellele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted, tingimused ja kord; õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisesse klassi üleviimise tingimused ja kord; käitumise ja hoolsuse hindamise kord on leitavad [Halliste Põhikooli hindamisjuhendis](#).

6.2 Põhikooli lõpetamine

- 6.2.1 Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad», kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.
- 6.2.2 Põhikooli lõpetanuks võib lapsevanema või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega lugeda ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- 1) kellel on õppeaine viimane aastahinne või üks eksam sooritatud negatiivsele tulemusele;
  - 2) kellel on kahe õppeaine viimane aastahinne või kaks eksamit sooritatud negatiivsele tulemusele.
- 6.2.3 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 6.2.4 Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 6.2.5 Õpilane, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- 6.2.6 Kooli direktor võib, eksameid korraldavat asutust eelnevalt informeerides, võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:
- 1) lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
  - 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
  - 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
  - 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamisetä õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
  - 5) vastuse üleskirjutamist tugisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
  - 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
  - 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõuete andmist;
  - 8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
  - 9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahtikirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
  - 10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
  - 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist;
  - 12) eksameid korraldava asutuse eelneval nõusolekul võib direktor otsustada erivajadusega põhikoolilõpetajale järgmiste eritingimuste kohaldamise:

- nägemispuudega õpilasele eksamitöö kirja suuruse muutmist või eksamitöö punktkirjas koostamist;
- kuulmispuudega õpilasele eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist ilma kuulamis- ja suulise osata.

6.2.7 Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahe õppeaine „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

7. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- 7.1 Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.
- 7.2 Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku üks kord õppeaasta alguses lastevanemate üldkoosoleku.
- 7.3 Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.
- 7.4 Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 7.5 Klassi-või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajadusel diferentseeritud õpet.
- 7.6 Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- 7.7 Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis arenguestlusi, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestluste korraldamine käib vastavalt koolis kinnitatud arenguestluste korrale.
- 7.8 Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

- 8.1 Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi: õppe sisu, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.
- 8.2 Haridusliku erivajaduse märkajaks võivad olla kõik õpilasega seotud inimesed (õpilane ise, lapsevanem, õpetaja jm). Tugimeetme määramiseks/saamiseks tuleb pöörduda kooli sotsiaalpedagoogi poole. Tugimeetme rakendamise otsustab sotsiaalpedagoog koostöös

direktori ja aineõpetajaga. Toetavad meetmed viiakse ellu lapsevanema või hooldaja kirjaliku nõusoleku ning vastavalt vajadusele direktori käskkirja alusel.

Üldine tugi HEV õpilase toetamiseks:

- õppetöö jõukohastamine tunnisiseselt - tööjuhendi täiendav selgitamine, töö käigus juhendamine, töö raskusastme reguleerimine, ülesannete mahu vähendamine ja teiste erisuste rakendamine; sobiv metoodika ja hindamine, õpilasele koostatud IÕK rakendamine;
- õpilase tunniväliste tugimeetmete rakendamine.

8.3 HEV-õpilaste tugimeetmete rakendamine ja tõhususe hindamine

Tugimeede	Kirjeldus rakendamise kohta
Aineõpetaja kohustuslik konsultatsioon	Määratakse tugimeetmena trimestri mitterahuldava(te) tulemus(t)e põhjal või vastavalt vajadusele.
Spetsialisti nõustamine ja tugiteenus	<p>Nõustatav on õpilane, lapsevanemvõi õpetaja, kellele nõustamisteenust osutatakse.</p> <p>Õppenõustamine on laste, lapsevanemate ja lastega töötavate isikute nõustamine lapse võimete ja arenguvõimaluste väljaselgitamisel ning õppimise või käitumisega seotud probleemide ennetamisel ning lahendamisel.</p> <p>Õppenõustamise eesmärk on toetada laste, nende vanemate ja lastega töötavate isikute toimetulekut lapse ea- ja võimetekohase arendus- ning õppetegevuse tagamisel.</p> <p>Nõustamise juhtum on olukord, kus osapooleks on nõustatav või nõustatavate grupp, kellel on üks lahendamist vajav probleem. Ühe juhtumi lahendamisel võib osaleda üks kuni mitu tugikeskuse spetsialisti.</p> <p>Logopeediline nõustamine on lapse suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamise või arendamise võtete soovitamine lähtuvalt kõneuringu tulemustest ning tugimeetme rakendamine.</p> <p>Eripedagoogiline nõustamine on lapsele sobivate tugiteenuste, võimetekohase õppekava, õppevormi, õppematerjali ja õpistrateegiate soovitamine lähtuvalt kompleksse uuringu tulemustest ja rakendamine.</p> <p>Psühholoogiline nõustamine ja tugiteenuse rakendamine on lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine ja arengu toetamine koostöös lapsevanemate, õpetajate ja teiste erialade spetsialistidega.</p> <p>Sotsiaalpedagoogiline nõustamine on lapse arengu ja hariduse toetamine lapse või perekonna sotsiaalsete probleemide korral ning vastavate pedagoogiliste ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine</p>
IÕK	<p>Õpilase individuaalne õppekava (IÕK) on HEV laste jaoks koostatud õppekava, mis võimaldab pedagoogidel planeerida ja korraldada igapäevane õppe- ja kasvatusprotsess lähtuvalt õpilase individuaalsetest vajadustest. IÕK-s on sätestatud kohandatud muutused: õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.</p> <p>Kooli või lapsevanema ettepanekul ja nõusolekul rakendatakse HEV-õpilasele tema arengu toetamiseks IÕK, mille koostamise ja rakendamise eest vastutab tugiteenuste juht koostöös aineõpetajaga.</p>
Abiõpetaja	Toetab õpilast õppetundides või vajadusel eraldi klassiruumis.

Haridusprogrammid	Erinevad programmid, mis on suunatud HEV-õpilasele väljaspool kooli erinevate projektide või programmide raames (nt teaduskool, nõustamisgrupp, tugigrupid). Andekale õpilasele tagatakse vajadusel täiendav juhendamine aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.
-------------------	---

- 8.4 Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitud õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitud, testimiste ja uuringute tulemused ning koolivälise nõustamismeeskonnakomisjoni soovitud õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.
- 8.5 Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge (PGS §49). Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena. Tugimeetme kohta käiv info ja kokkulepped edastatakse osapooltele elektroonselt või paberikandjal. Tugimeetme pikendamise või ennetähtaegsest lõpetamisest teavitatakse lapsevanemat. Tugimeede lõpeb vanema avalduse, klassi või kooli lõpetamisega.
- 8.6 Andekaid õpilasi toetatakse õpetajate poolt individuaalselt, õpilasi valmistatakse ette ja innustatakse osalema erinevatel aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja osalema kooli ringide/klubide tegevustes. Õpilase ja tema vanema soovil koostatakse talle ühes või mitmes õppeaines individuaalne õppekava. Õpilaste toetamiseks tehakse koostööd teiste asutustega (teaduskoolid jm).

9. Karjääriõppe, karjääriinfo ja nõustamise korraldus

- 9.1 Karjäär on inimese elukestev haridus- ja tööalane areng kõigi tema elu rollide omavahelises kooskõlas. Karjääriõppe toel arendab õpilane pädevusi, mis võimaldavad teha iseseisvaid ja teadlikke valikuid õppe- ja tööelu kavandamisel ning valmisoleku elukestvaks õppeks ja oma potentsiaalile sobivaima rakenduse leidmiseks igas eluetapis.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

- 9.2 Karjääriõpe on korraldatud teoreetiline ja praktiline õpe, mille raames õpilane arendab teadlikkust iseendast ja oma võimalustest ning omandab teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest.

Karjääriõpe toimub kolmel tasandil:

I tasand - klassijuhataja- ja inimeseõpetuse tunnid jt ainetunnid, ülekoolilised üritused.

II tasand - karjäärialane info vahendamine, õppekäigud (nt ettevõtete ja haridusasutuste külastamine, jne); 9. klassides infotunnid.

III tasand - Eesti Töötukassa karjäärinõustajad, kes teevad 9. klassides individuaalseid nõustamisi ning viivad läbi simulatsioonvestlusi.

- 9.3 Karjääriõppe õppesisu koosneb kolmest peateemast:

- Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel;

- Karjääriinfo (õppimisvõimaluste ja töömaailma) tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel;
- Planeerimine ja otsustamine. Karjääri teemad on käsitletavad läbi kõikide kooliastmete inimeseõpetuse jt õppeainete tundides.

Läbi erinevate teemade suunatakse õpilast:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukohta majanduskeskkonda.

9.4 Karjääriinõustamine toimub läbi kõikide kooliastmete koostöös klassijuhatajate ning aineõpetajatega.

I kooliastmes aitab läbiva teema käsitlemine kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Läbi praktiliste tegevuste aidatakse õpilasel ennast tundma õppida. Samuti uuritakse lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

II kooliastmes keskendutakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesejuhtimise oskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

III kooliastmes keskendutakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist. Klassijuhataja eestvedamisel külastatakse 8. ja 9. klassides erinevaid koole, et tutvuda võimalike edasiõppimisvõimalustega (gümnaasiumid, kutsekoolid jne). Külastatakse Karjäärikeskust. Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse ning karjääriinfo vahendamise, so karjääriplaneerimiseks vajaliku haridust, tööturгу ja elukutseid puudutava info edastamise.

10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

10.1 Õpetaja planeerib oma töö iga trimestri või poolaasta algul. Plaani koostamise aluseks on kooli ainekavad. Aineõpetaja tutvustab õpilastele trimestri või poolaasta alguses peamisi läbitavaid teemasid, saavutatavaid õpitulemusi, hindamise põhimõtteid, kokkuvõtva hinde kujunemist ning teeb vastavasisulise sissekande Stuudiumisse õppeainete info alla.

- Õppe- ja kasvatustöö eesmärkide saavutamiseks planeerivad klassiastme õpetajad enne õppeaasta algust teemapõhiseid lõiminguülesandeid.
- 10.2 Klassijuhataja töö planeerimise aluseks on õppeaasta alguses kokku lepitud õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste kava, mida täiendatakse jooksvalt ja vaadatakse kooliastmetes üle vastavalt vajadusele.
- 10.3 Kogu personali kaasamine kooli arendustegevusesse toimub eelkõige igapäevase töö- ning suhtlemise käigus, õppenõukogus, töö- ning infokoosolekutel. Vähemalt kord aastas toimuvad ühiskoolitused ning õppereisid, mis valitakse lähtuvalt antud õppeaasta õppe- ja kasvatustöö eesmärkidest või üldist silmaringi ning maailmapilti laiendavate teemade hulgast. Koolituste eesmärk on saadud teadmiste, oskuste rakendamine igapäeva kooliellu ning meeskonnatöö ja –tunnetuse arendamine.
- 10.4 Õppeaasta lõpul esitavad õpetajad direktorile kirjaliku eneseanalüüsi, mis koosneb järgmistest osadest:
- 1) Õppeaasta eesmärgid ja nende täitmine.
  - 2) Olulisemad üritused, õppekäigud jne, nende analüüs (õnnestumised ja parendusvaldkonnad).
  - 3) Õppetöö - selle tulemuslikkuse analüüs (ülevaade eksami- ja tasemetööde tulemustest, õnnestumised ja parendusvaldkonnad).
  - 4) Koostöö õpilaste, aineõpetajate, klassijuhatajate, tugispetsialistide, lastevanemate jt huvigruppidega.
  - 5) Üldine hinnang oma tööle õppeaasta jooksul: olulisemad õnnestumised, parendusvaldkonnad ning ettepanekud.
  - 6) Eesmärgid järgneva õppeaastaks: õppetöö ja õpilaste arendamine, üritused, koostöö ja koolitusvajadus, õppematerjalide ning töövahendite soetamise vajadus.
- 10.5 Arenguestluste ning õpetajate eneseanalüüsist saadud tagasiside on juhtkonnale abiks edaspidise tegevuste kavandamisel. Töötajate algatustega arvestamine ja toetamine on meeldiva töökeskkonna hoidmise ja arengu eelduseks. Individuaalvestlustel esitatud algatusettepanekuid arutatakse töökoosolekutel ja arvestatakse üldtööplaani koostamisel.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 11.1 Kooli õppekava kehtestab direktor.
- 11.2 Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.